

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Н А К А З

14.04.2008 N 319

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
6 травня 2008 р.
за N 383/15074

{ Наказ втратив чинність на підставі Наказу Міністерства
освіти і науки
N 762 ([з0924-15](#)) від 14.07.2015 }

**Про затвердження Інструкції про переведення
та випуск учнів (вихованців) навчальних
закладів системи загальної середньої освіти**

Відповідно до статті 34 Закону України "Про загальну середню освіту" ([651-14](#)), постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2000 N 1717 ([1717-2000-п](#)) "Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання" (зі змінами), Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.02.2008 N 94 ([з0151-08](#)), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.02.2008 за N 151/14842, **Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Інструкцію про переведення та випуск учнів (вихованців) навчальних закладів системи загальної середньої освіти (далі - Інструкція), що додається.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 05.02.2001 N 44 ([з0120-01](#)) "Про затвердження Інструкції про переведення та випуск учнів навчальних закладів системи загальної середньої освіти усіх типів та форм власності", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08.02.2001 за N 120/5311.

3. Увести в дію Інструкцію з 2007/2008 навчального року.

4. Опублікувати цей наказ в Інформаційному збірнику Міністерства освіти і науки України, газеті "Освіта України", розмістити на сайті Міністерства.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Полянського П.Б.

Міністр

І.О.Вакарчук

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ МОН
14.04.2008 N 319

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
6 травня 2008 р.
за N 383/15074

ІНСТРУКЦІЯ
про переведення та випуск учнів (вихованців)
навчальних закладів системи загальної
середньої освіти

I. Загальні положення

1.1. Цією Інструкцією визначається порядок переведення та випуску учнів (вихованців) навчальних закладів системи загальної середньої освіти.

1.2. Дія Інструкції поширюється на навчальні заклади системи загальної середньої освіти усіх типів та форм власності.

II. Порядок переведення та випуску
учнів (вихованців)

2.1. За рішенням педагогічної ради, яке затверджується наказом керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти, незалежно від рівня навчальних досягнень учні (вихованці):

- 1-3-х, 5-8-х і 10(11)-х класів на підставі річного оцінювання переводяться до наступних класів;
- 4-х класів переводяться до основної школи;
- 9-х і 11(12)-х класів на підставі річного оцінювання та результатів державної підсумкової атестації отримують відповідні документи про освіту та випускаються із загальноосвітнього навчального закладу.

2.2. Річне оцінювання з предметів навчального плану здійснюється на підставі семестрового, яке проводиться у терміни, визначені структурою навчального року, установленою загальноосвітнім навчальним закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом, за погодженням з відповідним органом управління освітою.

2.3. Річні оцінки з предметів навчального плану виставляються не раніше ніж через 3 дні після виставлення семестрових та з урахуванням часу на вирішення спірних питань - не пізніше 10 червня поточного навчального року.

2.4. Для учнів (вихованців) 4-х класів річне оцінювання проводиться з урахуванням результатів державної підсумкової атестації з української мови, читання та математики. У навчальних закладах з навчання мовами національних меншин можуть підлягати атестації також результати навчальної діяльності з мови навчання.

2.5. Оцінювання результатів навчальних досягнень учнів під час проведення екскурсій та навчальної практики здійснюється відповідно до методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки

України.

2.6. Усі учні (вихованці) 4-х, 9-х і 11(12)-х класів допускаються до державної підсумкової атестації.

2.7. Зміст, форми й терміни державної підсумкової атестації щороку визначаються Міністерством освіти і науки України.

III. Особливі умови переведення та випуску учнів (вихованців)

3.1. Для учнів, які закінчили 2-й клас початкової школи і мають початковий рівень навчальних досягнень (1, 2, 3) у вивченні української мови та читання, математики, а в загальноосвітніх навчальних закладах з навчання мовами національних меншин – також і з мови навчання, учителем складається, погоджується методичним об'єднанням та затверджується керівником навчального закладу скоригована відповідно до індивідуальних здібностей навчальна програма з предмета (предметів), за якою вони навчатимуться в 3-му класі.

3.2. Учні, які за результатами навчання за скоригованою відповідно до індивідуальних здібностей програмою не підвищили рівень навчальних досягнень, за поданням педагогічної ради та згодою батьків (осіб, які їх замінюють) направляються на обстеження спеціалістами психолого-медико-педагогічної консультації. За її висновками такі учні можуть продовжувати навчання в спеціальних загальноосвітніх школах або навчатися за індивідуальною формою за згодою батьків (осіб, які їх замінюють).

3.3. Учні початкової школи, які через поважні причини (хвороба, інші обставини) за результатами річного оцінювання отримали бали початкового рівня (1, 2, 3) або не засвоїли скориговану до індивідуальних здібностей навчальну програму, можуть бути, як виняток, залишені для повторного навчання у тому самому класі за рішенням педагогічної ради та за згодою батьків (осіб, які їх замінюють).

3.4. Для учнів (вихованців) 2-8-х, 10 (11)-х класів, які не мають річної оцінки (не атестовані) з будь-яких причин, за рішенням педагогічної ради та відповідного наказу керівника навчального закладу річне оцінювання (кількість предметів не обмежується) проводиться у серпні-вересні. Терміни проведення оцінювання визначаються навчальним закладом, але не пізніше 5 вересня поточного року.

3.5. Завдання для проведення річного оцінювання таких учнів (вихованців) розробляються з урахуванням їх індивідуальних особливостей шкільними методичними об'єднаннями вчителів (учителем) і затверджуються керівником навчального закладу. Упродовж літнього періоду для них організуються консультації, індивідуальні заняття з відповідних предметів. Форми й графік цієї роботи визначаються методичними об'єднаннями вчителів (учителем) та погоджуються з керівництвом загальноосвітнього навчального закладу і батьками (особами, які їх замінюють).

3.6. За наслідками річного оцінювання, яке проводиться у серпні-вересні, педагогічна рада загальноосвітнього навчального закладу приймає остаточне рішення щодо подальшого навчання учня (переведення його до наступного класу, на навчання за скоригованою навчальною програмою з окремих предметів, на індивідуальну форму

навчання тощо). На підставі рішення педагогічної ради керівник загальноосвітнього навчального закладу видає наказ, який у письмовій формі доводиться до відома учня, батьків (осіб, які їх замінюють).

3.7. Учні (вихованці), які не пройшли річного оцінювання в серпні-вересні, зараховуються до наступного класу, де їх навчання відбуватиметься за скоригованими навчальними програмами з відповідних предметів. Річне оцінювання за попередній клас таких учнів здійснюватиметься протягом навчального року відповідно до часу засвоєння програмового матеріалу. За підсумками цього оцінювання та на підставі рішення педагогічної ради видається наказ керівника загальноосвітнього навчального закладу.

3.8. Випускники 9-х класів, які не атестовані з одного і більше предметів, можуть зараховуватись до 10-х класів середніх загальноосвітніх шкіл, вечірніх (змінних) шкіл, професійно-технічних навчальних закладів.

3.9. Випускники основної школи (9-й клас), які не атестовані, тобто не мають річного оцінювання та (або) не пройшли державної підсумкової атестації з будь-яких предметів, для отримання документа про базову загальну середню освіту повинні пройти річне оцінювання та державну підсумкову атестацію в загальноосвітньому навчальному закладі, де продовжують навчання.

Державна підсумкова атестація та річне оцінювання в такому разі здійснюються протягом року за завданнями, спеціально розробленими відповідним органом управління освітою. За підсумками оцінювання та атестації на підставі рішення педагогічної ради видається наказ керівника загальноосвітнього навчального закладу.

У разі продовження навчання у закладі, який не надає базової загальної середньої освіти, зазначені учні для отримання документа про відповідний рівень освіти проходять річне оцінювання та державну підсумкову атестацію у вечірній (змінній) школі або за екстернатною формою.

3.10. Випускники 11(12)-х класів, які не атестовані, тобто не мають річного оцінювання та (або) не пройшли державної підсумкової атестації з будь-яких предметів, для отримання документа про повну загальну середню освіту можуть надалі продовжити навчання за екстернатною формою.

3.11. В окремих випадках, зокрема пов'язаних з призовом на військову службу, виїздом на постійне місце проживання за кордон тощо, дозволяється достроково проводити річне оцінювання та державну підсумкову атестацію.

3.12. Для учнів, які тимчасово навчалися за кордоном за міжнародними програмами обміну і повернулися в Україну після проведення державної підсумкової атестації, річне оцінювання та державна підсумкова атестація проводяться незалежно від терміну подачі заяв і, як правило, у загальноосвітніх навчальних закладах за місцем постійного проживання за екстернатною формою.

3.13. У випадках, зазначених у пунктах 3.11, 3.12, Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій готують відповідні матеріали і завдання та встановлюють інші, ніж визначені Міністерством освіти і науки України, терміни проведення державної підсумкової атестації.

3.14. Учні гімназій, ліцеїв, колегіумів, спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням окремих предметів, які мають за підсумками річного оцінювання початковий рівень досягнень у навчанні (1, 2, 3) хоча б з одного (профільного) предмета, за рішенням педагогічної ради та відповідного наказу керівника можуть відраховуватися із зазначених вище закладів. Про можливе відрахування не пізніше ніж за місяць письмово повідомляються батьки учня (особи, які їх замінюють). У двотижневий термін до можливого відрахування письмово повідомляється орган управління освітою за місцем проживання учня. За сприяння відповідного органу управління освітою цей учень переводиться до іншого навчального закладу.

IV. Створення та робота апеляційних комісій

4.1. Для вирішення спірних питань, що виникають під час проведення семестрового оцінювання та державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах та місцевих органах управління освітою створюються відповідні апеляційні комісії.

4.2. У триденний термін після виставлення семестрового балу батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника загальноосвітнього навчального закладу із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

4.3. Наказом керівника загальноосвітнього навчального закладу створюється комісія у складі голови (керівник навчального закладу або його заступник) та членів комісії: голови методичного об'єднання, учителя, який викладає предмет у цьому класі, а також затверджується графік проведення оцінювання. Коригування семестрового оцінювання проводиться не пізніше п'яти днів після подання заяви. У разі хвороби дитини чи інших непередбачуваних обставин термін може бути подовжено.

4.4. Члени комісії готують завдання, що погоджуються на засіданні шкільного методичного об'єднання і затверджуються керівником навчального закладу. Завдання мають охоплювати зміст усіх тем, що вивчалися протягом семестру. Оцінювання проводиться у письмовій формі. Письмові роботи зберігаються протягом року.

4.5. На голову комісії покладається відповідальність за об'єктивність оцінювання та дотримання порядку його проведення. Комісія приймає рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригований семестровий бал не може бути нижчим за семестровий.

4.6. За результатами оцінювання видається відповідний наказ керівника навчального закладу. Скоригована семестрова оцінка за I семестр виставляється до початку II семестру, за підсумками II семестру - не пізніше 10 червня поточного навчального року.

4.7. Коригування річної оцінки не допускається.

4.8. Для забезпечення об'єктивного проведення державної підсумкової атестації відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і

науки України від 18.02.2008 N 94 ([z0151-08](#)), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.02.2008 за N 151/14842, апеляційні комісії створюються з кожного предмета в загальноосвітніх навчальних закладах та відповідних місцевих органах управління освітою.

4.9. У разі незгоди учнів (вихованців), батьків (осіб, які їх замінюють) з результатами державної підсумкової атестації, що проводилася в письмовій формі, ними можуть подаватися обґрунтовані заяви до апеляційної комісії:

навчального закладу - протягом трьох днів після оголошення результатів державної підсумкової атестації;

районної (міської) - не пізніше трьох днів після оголошення результатів розгляду апеляційною комісією навчального закладу.

4.10. Матеріали державної підсумкової атестації розглядаються апеляційними комісіями не більше трьох робочих днів після подання відповідної заяви.

4.11. Районна (міська) апеляційна комісія матеріали державної підсумкової атестації розглядає у навчальному закладі.

4.12. Повторна атестація апеляційними комісіями не проводиться.

4.13. Результати розгляду апеляції оформлюються протоколом.

4.14. Рішення районної (міської) апеляційної комісії є остаточним. На його підставі видається наказ керівника загальноосвітнього навчального закладу та оформлюються відповідні документи.

V. Оформлення й видача документів про освіту

5.1. У першому класі дається словесна оцінка досягнень учнів у навчанні, у наступних класах вона обов'язково доповнюється балами за діючою системою оцінювання.

5.2. Після закінчення учнем 1-го класу вчитель складає характеристику, що заноситься до особової справи учня. У характеристиці зазначаються рівень розвитку учня та результати оволодіння ним усіма компонентами навчальної діяльності.

5.3. Після закінчення 2-4-х, 5-8-х та 10(11)-х класів учням (вихованцям) видається таблиць успішності, у якому відповідно до чинної системи оцінювання відображаються досягнення у навчанні за семестри та навчальний рік, а також за навчальні екскурсії та навчальну практику.

5.4. Випускникам (вихованцям) навчальних закладів системи загальної середньої освіти видаються відповідні документи про базову або повну загальну середню освіту (свідоцтво, атестат), зразки яких затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12 листопада 1997 року N 1260 ([1260-97-п](#)) "Про документи про освіту та вчені звання" (зі змінами).

5.5. Учні, які закінчили основну школу (9-й клас) і пройшли державну підсумкову атестацію, згідно з рішенням педагогічної ради та наказом керівника загальноосвітнього навчального закладу видається свідоцтво про базову загальну середню освіту.

5.6. Особам, які закінчили 9-й клас основної школи з навчальними досягненнями високого рівня (10, 11, 12 балів) за семестри, рік та державну підсумкову атестацію, видається свідоцтво про базову загальну середню освіту з відзнакою.

5.7. Підвищення результатів оцінювання шляхом коригування семестрових оцінок не дає підстав для одержання свідоцтва з відзнакою.

5.8. Звільнення від державної підсумкової атестації не дає підстав для одержання свідоцтва з відзнакою.

5.9. Особам, які пройшли атестацію за базову загальну середню освіту як екстерни з навчальними досягненнями високого рівня (10, 11, 12 балів), видається свідоцтво про базову загальну середню освіту звичайного зразка.

5.10. Учням (вихованцям) спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для розумово відсталих дітей видається свідоцтво про закінчення спеціальної загальноосвітньої школи (для дітей, що мають вади у фізичному чи розумовому розвитку).

5.11. Учням (вихованцям), які закінчили 11(12)-й клас і пройшли державну підсумкову атестацію, згідно з рішенням педагогічної ради навчального закладу та наказу його керівника видається атестат про повну загальну середню освіту.

5.12. Учням навчальних закладів системи загальної середньої освіти, які нагороджені золотою медаллю "За високі досягнення у навчанні" або срібною медаллю "За досягнення у навчанні", видається атестат про повну загальну середню освіту з відзнакою.

5.13. Випускникам 9-х, 11(12)-х класів, які не атестовані хоча б з одного предмета, видається табель успішності, у якому з таких предметів робиться запис "не атестований (а)".

5.14. Разом із свідоцтвом, атестатом видаються додатки до них, де зазначаються досягнення учнів у навчанні в балах, що записуються тільки словами (дванадцять, одинадцять, десять і т.ін.).

5.15. До додатка до свідоцтва про базову загальну середню освіту та атестата про повну загальну середню освіту виставляються річні оцінки та результати державної підсумкової атестації.

5.16. До додатка до свідоцтва про базову загальну середню освіту заносяться усі предмети інваріантної та варіативної частини навчального плану основної школи.

5.17. До додатка до атестата про повну загальну середню освіту заносяться усі предмети інваріантної та варіативної частини навчального плану старшої школи.

5.18. Учням, які за станом здоров'я зараховані до спеціальної групи з фізичної культури, у додатку до документа про базову або повну загальну середню освіту робиться запис "зараховано".

5.19. Учням, які за станом здоров'я звільнені від занять з фізичної культури, трудового навчання, допризовної підготовки ("Захист Вітчизни"), у додатку до документа про базову або повну

загальну середню освіту робиться запис "звільнений (а)".

5.20. Випускникам основної та старшої школи, які в поточному навчальному році вивчали українську мову, але їх рівень навчальних досягнень не оцінювався, і проходили державну підсумкову атестацію з мови навчання, у додатку до документа про базову або повну загальну середню освіту у графі "українська мова" робиться запис "вивчав (ла)".

5.21. Учням, звільненим від державної підсумкової атестації, у додаток до свідоцтва або атестата робиться запис "звільнений (а)".

5.22. Випускникам основної та старшої школи, які відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України, Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у поточному навчальному році є:

- учасниками міжнародних предметних олімпіад та турнірів, конкурсів;
- переможцями III та учасниками IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад;
- переможцями II та учасниками III етапів Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт Малої академії наук
- за рішенням педагогічної ради, що затверджується наказом керівника навчального закладу, у додаток до свідоцтва про базову загальну середню освіту, атестата про повну загальну середню освіту з відповідних предметів виставляються річна та атестаційна оцінки 12.

5.23. Свідоцтво про базову загальну середню освіту та атестат про повну загальну середню освіту та відповідні додатки до них реєструються у книгах обліку та видачі зазначених документів.

5.24. Записи в додатку до свідоцтва про базову загальну середню освіту та атестата про повну загальну середню освіту робляться розбірливо чорною тушшю чи пастою або в комп'ютерному (друкованому) варіанті. Будь-які виправлення у документах про освіту не допускаються. Документи, оформлені з порушенням зазначених вимог, вважаються недійсними.

5.25. Додатки до документів про освіту підписуються керівником навчального закладу і завіряються печаткою. Відбиток печатки повинен мати чітке відображення повної назви навчального закладу.

Директор департаменту
загальної середньої
та дошкільної освіти